

KIM/KID

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

maandag 12 juli 2021 15:30
WEBEX

19E EEUWSE INGENIEURSKUNST

Jacqueline de Graauw,
Natasja Hogen &
Matthijs de Kraker

Achtergrond: <https://rijksmonumenten.nl/monument/17880/voormalig-ministerie-van-kolonien/den-haag/>

Kennis Indoor RVB

maandag 12 juli 2021 Rijksvastgoedbedrijf

19E EEUWSE INGENIEURSKUNST

Kennisindoor Monumenten nr 106

Voormalig ministerie van Koloniën: Ingenieurskunst uit de 19e eeuw een hedendaagse opgave!

De reeks van de kennisindoor-bijeenkomsten van de eerste helft van dit jaar sluiten we af met het vergrootglas op een bijzonder gebouw. Gebouw K, onderdeel van de huisvesting van de Tweede kamer der Staten-Generaal, is lange tijd verguisd, maar vormt tegelijkertijd een bijzonder voorbeeld van innovatie qua klimaattechniek en bouwwijze met toepassing van moderne materialen. Ingenieur Rijksbouwmeester Rose ontwierp dit pand in het midden van de 19e eeuw; het was voor het eerst een compleet nieuw ministeriegebouw in Nederland.

De pers reageerde kritisch, het werd stilistisch als een fabriek gekenmerkt en voldeed niet aan het idee van een representatief nieuw ministerie. En dat nog wel voor zo'n belangrijk ministerie.... de 'moneymaker' voor de staat.

In het kader van de renovatie van het gehele Binnenhof wordt ook dit pand aangepakt met een belangrijk accent op de vernieuwing van alle technische installaties. Na eerdere bouwhistorische onderzoeken is nu een complete extra onderzoekslag gemaakt en zijn belangwekkende onderdelen van het interieur en de innovatieve installaties uit de 19e eeuw (her)ontdekt.

Jacqueline de Graauw, bouwhistorica, neemt ons mee naar de nieuwe resultaten van het interieuronderzoek en architectuurhistorica Natasja Hogen laat ons de ontdekkingen zien en zal ons verbazen met de revolutionaire innovaties op het gebied van de installatietechniek die Rose toentertijd al toepaste.

Last but not least zal Matthijs de Kraker, projectarchitect vanuit WDJArchitecten, ons meevoeren langs de kernwaarden van K als uitgangspunten voor het renovatie ontwerp van K en zal een tipje van de sluier oplichten waar het ontwerp voor de renovatie van dit pand naar toe leidt.

We zijn bijzonder blij dat we de onderzoekers en ontwerpers bereid hebben gevonden hun resultaten met ons te delen.... uniek dat we ook een inkijkje krijgen in het ontwerpproces.

Kortom het is een kennisindoor die u niet mag missen, u bent van harte welkom!

Marc van Roosmalen
Riëtte Bosch

Wanneer: Maandag 12 juli Digitaal via WEBEX

Aanmelden: Via bevestigen outlook reservering

Programma

15.22u	inloggen met de webex link
15.30u	start
15.31u	welkom en korte inleiding door Marc
15.40u	hernieuwd bouwhistorisch onderzoek gebouw K van de TK Jacqueline de Graauw (Bureau Bouwtijd)
16.00u	historische installatietechniek, onderzoek en ontdekkingen Natasja Hogen (Natasja Hogen Erfgoedadvies)
16.20u	kernwaarden van K als uitgangspunten voor het renovatie ontwerp van K Matthijs de Kraker (WdJA)
16.40u	vragen en gesprek
16.50u	korte terugblik en dank (Marc)
16.55u	op naar september, vooruitblik 2e helft 2021 (Riëtte)
17.00u	afsluiting

Natasja Hogen

Jacqueline de Graauw